

SHREK TÍMEA

A ZENE AZ KELL

HÉTFŐ

Két fehér színű, ukrán rendszámú mikrobusz fordult be az utca sarkán. A konviktus előtt parkoltak le, aztán tizenegy gyerek és négy felnőtt szállt ki belőlük. Felnitották a csomagtartót, ki-ki vállára vette saját utazótáskáját, s bevonultak az épületbe.

Az internátus belseje komor és sivár. Az aula egészen üres, két kanapé és egy ócska zongora minden dísze. Kétfelől széles csigalépcsők vezetnek az emeleti hálósobákba.

A cigánygyerekek csoportja érkezett meg először. A kietlen épület hirtelen hangos nevetéssel telt meg. Cikáztak a hosszú folyosókon, fel s alá futkostak az emeleti szobákban, felfedeztek minden rejtkehelyet.

Kilenc óra is elmúlt, amikor a második csoport is odaért. Először semmi különös nem tűnt fel rajtuk, csak annyi, hogy némelyikük bicegve járt. Amikor egészen közel értek, akkor lett szembetűnő, hogy ők másak. Igen, felismerhetőek rajtuk a Down-kór jelei. Az egyenes haj, a lapos arc, a ferde szemek. Orruk benyomott és a fülük is elálló. Alacsonyabbak vagy éppen magasabbak az átlagnál, de mindegyiknek van valamilyen testi deformáltsága.

Az először érkezettek hangos zsvajjal rohantak le a lépcsőkön, de az első emeletre érve földbe gyökerezett a lábuk. Ők, az egészséges, örökmozgó fiatalok nem tudták mire vélni a mozgássérült és szellemileg fogyatékos társakat.

Krisz T.-hez fordult és döbbsenten kérdezte:

- T. néni! Mi most bolondkórházban vagyunk?
- Dehogyan, gyermekem!

T. ismerte a betegséget, s igyekezett gyors választ adni a ledöbbsent kisleányoknak.

– Ők Down-kóros fiatalok. Ez egy betegség, amit a rossz gének okoznak. Attól, hogy kicsit furcsák, ők még nagyon kedves emberek!

- De akkor mi mit keresünk a süsük között?

– Ilyet nem szabad mondani, ők ezzel születtek, mint ahogyan te a barna bőröddel. Azért, mert valaki más, még nem szabad elítélni. Menjtek csak gyorsan az udvarra focizni!

– Lilla! Ezt most nem értem. Minket senki sem figyelmeztetett, hogy sérültek közé jövünk.

– Ez a projekt erről szól. Hátrányos helyzetű személyek társadalomba való beilleszkedéséről. Talán valami gond van?

– Igen. A gyerekek nem tudják mire vélni ezt a helyzetet, hiszen ők is csak annyit tudtak, hogy hátrányos helyzetű tanulókkal leszünk együtt, vagyis, hogy cigányokkal. De ez teljesen más!

– Ez a tábor nem csupán a hátrányos, hanem a többszörösen hátrányos fiatalokról szól.

– Rendben, én ezt megértem, csak nekem, mint pedagógusnak, akire mellesleg szülők bíztaák gyermeküket öt napra, illetve volna ezt tudnom, erre fel kellett volna készítenem őket, mert most nem biztos, hogy a pszichéjük fel tudja majd dolgozni...

T. mondatát is alig érkezte befejezni, amikor üvöltés hallatszott a bejárat felől.

– Á, megjöttek az utcagyerekek! – mondta Lilla nevetve.

T. tudta, hogy az utcagyerekek nagy része hajléktalan, vagy olyan közegekben él, amit nem lehet szállásnak nevezni. Lerobbant épületekben, elhagyatott házakban, erdők és hidak rejtekében. Megélhetésük bizonytalan, a napi betevőt koldulással vagy bűnözéssel szerzik meg. Gyakran vannak kitéve bántalmazásnak és erőszaknak is. Nem ritka körükben az alkohol és a drogfogyasztás sem. Hangosan mondta ki a gondolatait:

– Istenem, micsoda helyre kerültünk mi...

A fiúk a második emelet 2-es és 3-as szobáját kapták, a lányok a harmadik emelet 1-es és 2-es termében lettek elhelyezve. Eszter és Marika néni a lányokkal tartott, T. és a Papfiú a fiúk közt lett nevelő. A szobák tágasak és rendezettek voltak, mindenkinek jutott egy szekrény, amibe kipakolhatta a lomját. T. egyszer csak halk sírásra lett figyelmes. Krisz volt az, a szekrény felé fordulva itatta az egereket.

– Miért sírsz?

– Nagyon fáj a gyomrom.

– Mindjárt ebéd, biztos azért, mert nem ettél.

– Nem, nem azért, haza akarok menni...

– De miért?

– Csak haza akarok menni, tessék engem haza küldeni. Nagyon rosszul vagyok.

– Ha rosszul vagy, adok gyógyszert, valamid fáj? Vagy bántott valaki?

– Nem, haza akarok menni és kész, nekem itt nem jó. Tessék felhívni az apukámat, majd ő értem jön.

A fiút remegés járta át, egészen belilult a sírásba. Görcsbe kapott a gyomra, s most már hangosan kezdett zokogni, leült az ágyra, fejét a párnára hajtotta. T. mellé ült és vigasztalni próbálta.

– De hát, azért utaztunk ennyit, hogy te itt hagyj csapot-papot? Várd meg az estét, minden jó lesz!

– A süsük nem fognak bántani?

– Miért is bántanának? És ők nem süsük. Csak egy kicsit.

T. magához szorította a síró gyereket, aki az utolsó mondat hallatán elmosolyodott.

– De ha nem lesz jó, hazamegyünk?

– Ha nem lesz jó, akkor igen, de nem egyedül. Ha te mész, mindenki megy.

Pisti szaladt be a szobába, az ajtót becsapva maga után, Kriszhez fordult.

– Gyere, kész az ebéd! T. néni, azt üzenik, gyűlés van a könyvtárban.

A gyerekek az ebédlőbe mentek, a nevelők pedig a könyvtárba, a gyűlésre. Ebédre krumplipüré volt rántott hússal és leves. Krisz nem evett, pedig ő arról volt híres, hogy mindig éhes. Meg is látszott rajta. Kerek arcú és dundi volt.

A gyűlés a napi teendőkről és a programokról szólt, mi fog történni a héten és milyen feladatok várnak a gyerekekre. Egészen hosszúra nyúlt, mert románról magyarra kellett fordítani a vezetőket, nem mindenki beszélt egy nyelvet.

T. a csigalépcsőn indult fel a hálósobákba, közben hosszasan nézte a kopott, zöld falakat, amik tényleg kórházszerűnek tűntek. A fürdő felé vette az irányt, majd szemügyre vette a koszos zuhanyzókat, a retesz nélküli ajtókat és az eldugult illemhelyeket. Szörnyülködve jött ki, majd belépett a szobájába. Meglepetésére minden gyerek ott ült és sírt.

– Hát itt meg mi folyik? – mondta tőle megszokott vidám és mosolygós arccal, de választ nem kapott. – Azt kérdeztem, mi van itt? Csoportos sírásra jöttünk, vagy táborozni?

– Én csak azért sírok, – szólalt meg Julcsa, – mert sajnálom Kriszt.

– És a többiek?

– Haza akarunk menni! – zengett a szoba a síró gyerekek hangjától.

– Oké. Semmi gond. De magyarázzátok meg, miért?

– Mert itt nekünk nem lesz jó. – mondta Pisti, majd T.-re nézett kisírt szemével.

– Még egy napja sem vagyunk itt, ti meg már mennétek?

– Igen. – szólt a kórus.

– Meglátom, mit tehetek, most sírjátok és gondolkoztatok egy kicsit. Gondoljatok arra, mennyire nehéz volt ezt az utat megszervezni, és hogy mennyi pénzbe került ez a szüleiteknek. Mindjárt jövök, de addigra ne lássak egy síró szempárt se!

T. elindult megkeresni a szervezőket. Mégsem hagyhatta, hogy a neki oly kedves gyerekek ennyit szomorkodjanak. Mérges volt, mert nem erre számított, a program sem volt valami fényes és félt, hogy ha másnap hazamennek, mit szólnak majd a szülők, hiszen a mentalitásuk teljesen más, nem lesznek megértőek, sőt, amit T. eddig felépített a cigányság körében, egy csapásra fog összedőlni, ha meg nem lincselik....

– Lilla, tudom, hogy holnap a két busz újra itt lesz. Megoldható lenne, hogy minket hazaszállítson?

– Miért? Valami baj van?

– Sajnos igen, reggel már mondtam. Látod, a tudatlanságom eredménye ez lett. Tizenegy gyerek ül a szobában és sír. Nem képesek elfogadni, hogy az emberek különböznek. Túl kicsik ahhoz, hogy megértsék, vannak sérültek is a világon, és ez így, hogy hatvanakárhány beteggel vannak összezárva, túl sok nekik egyszerre.

– Igen. Ez a mi szervezésünk hiányossága. Sajnálom, hogy nem szólunk, de úgy gondoltuk, akkor el sem jöttök.

– Eljöttünk volna, csak akkor felkészítem őket erre, a gyerek lelkét nem szabad egy ilyen sokknak kitenni, pláne így, hogy csak ők vannak itt egészségesek. A program sem nekik való, a gyöngyfűzéstől el sem fognak fáradni.

– Megpróbálok elérni a sofőröket.

– Köszönöm, és elnézést a kellemetlenségért.

A hálóban ott várták a gyerekek. Kíváncsiak voltak, tanáruknak mit sikerült elérnie.

– Holnap reggel lehet, mondom, csak lehet, hogy haza mehetünk, de addig is ezt a napot ne sírással zárjuk, mert mindenki fáradt. Krisz, vedd elő a gitárt, Péter, hozd be a szintetizátort. Ma este érezzük jól magunkat!

A hosszú folyosót igazi boldog cigányzene járta át, a gyerekek teljes szívükből és erejükből énekeltek. Már egészen éjfél is elmúlt, mire mindenki aludni tért. Ki-ki a saját ágyába, csak Krisz hajtotta álomra fejét T. lábainál.

KEDD

Másnap reggel mindenki nehezen ébredt. Talán a hosszú út, vagy az idegen környezet, esetleg az egész délutáni sírás tette.

Reggeli után megérkezett a busz. T. összehívta a gyerekeket.

– Megjött a busz. Össze vagytok pakolva?

– Ha most hazamegyünk, fog még szeretni minket? – kérdezte Krisz szomorkás arccal.

– Már hogyan szeretnélek! Ilyet ne is gondoljatok!

– Krisz! Én nem azért utaztam annyit, hogy csak így haza menjek. Maradni akarok! – dobantott lábával Julcsa.

– Akkor tudja mit? Úgy döntöttünk, hogy maradunk. Megpróbáljuk, milyen lesz, elvégre pénteken is hazamehetünk. A honvágyunk meg csak elmúlik.

– Jaj, ti kis mocskok! – fakadt ki rájuk T. színlelt haraggal, de arcán boldogság látszott. – A bolondját járatjátok velem! De ha maradunk, egy könnycseppet sem akarok látni, mert aki sírni fog, azt rögtön elnászpángolom, hogy legyen is miért. Rendben?

– Rendben!

A délelőtti program helyszínének az internátus falai adtak otthont. Gyöngyfüzés, rajzolás és szövés. A napi program, amiről a nevelők tudták, hogy nem eléggé megmozgató a hiperaktív gyerekek számára. T. , Lillával közösen meglepetésként kirándulást szervezett délutánra.

– Öltözzetek! Megyünk sétálni!

– Végre, nem itt fogunk megposhadni....

– Ezt meg ki mondta?

– Én. – szólt Ráda.

– Te készen vagy? Sorakozzatok, kettesével a fal mellett.

Az internátus nem volt messze a központtól, úgy tíz percnyi sétálás után már a hatalmas, díszes épületek között találták magukat. Egy síkatoron keresztülhaladva megcsodálták a tűzoltótornyot, majd meg is érkeztek a kijelölt helyre, a város egyik legszebb pontjára. Szatmárnémeti főterén, az egykor városházának szánt palotával szemben csodálatos virágoskert és egy hatalmas szökőkút állt. A román kíséző elmondta, hogy a szökőkút az 1930-as években készült, azóta többször felújították, de már a víztől teljesen elszíneződött, itt-ott össze-tört, mégis egyedi, a művész Domokos Lehel által alkotott mestermű.

Estére egészen elfáradva tértek vissza szálláshelyükre. Kevés pihenés után mit sem törődve a programmal a fiúk máris zenélni kezdtek. Percek alatt megtelt a 2-es szoba, minden kárpátaljai gyerek és felnőtt ott énekelt.

Kopogás hallatszott. A Papfiú kinyitotta az ajtót, mögötte egy magas, sovány fiatalember állt, szégyenlősen kérdezte meg:

– Be-be-bejöhetek?

A fiatalok egymásra néztek, s válaszoltak:

– Be hát!

– De-de-de nem vagyok egyedül.

– Akkor a többi is jöjjön be, van itt még hely! – szólt Pisti a tőle megszokott visító hangon.

Az ajtót tágasabbra nyitva látszódtott, hogy fiatal fiúk sorakoznak a fürdő előtt.

– Ki-ki-kicsit hallgatóztunk. Szeretjük a zenét.

– Hogy hívnak? – Kérdezte Krisz, közben az ágyra tette a gitárját.

– La-la-Lacika.

– Na Lacika, ülj mellém. Most már te leszel a legjobb barátom.

– Én? Én lehetek? Lacika vagyok, a legjobb barát!

A beteg fiatalember és társai olyan odaadással és élvezettel énekelték az ismert dalokat, hogy az internátus zöld falai beleremegtek. Későre járt az idő, amikor T. mindenkit ágyba parancsolt. Bezárt ajtót, ablakot, betakarta a fiúkat és lekapcsolta a lámpát.

Krisz suttogva jegyezte meg:

– Áldott volt ez a nap, mert mi itt maradtunk.

SZERDA

Már a második reggelt élték túl az internátusban a táborozók. A két fiatal pedagógus a reggeli ceremóniára indult a fürdőbe. Vállukon törölköző, kezükben fogkrém és fogkefe, meg természetesen a női kellékek kis piperetáskában. A mosdók egymás után sorakoztak a zuhanyfülkékkel szemben, szám szerint összesen nyolc. Az utolsó kettőt birtokba véve kezdték összeszedni magukat a fárasztó este után. Az ajtón négy down-kóros nő lépett be, T. és Eszter mit sem törődve velük, folytatták a fogmosást.

Hirtelen egy alacsony termetű, rövid, egészen fiús frizurával rendelkező lány rohant be.

– Benekulá! Benekulá! Benekulá!

Kiabált románul, amit a tanárok nem értettek.

– Benekulá! Benekulá! Benekulá! Benekulá! Benekulá!

Ordítózott és toporzékolat tovább a beteg, könnyes szemmel. T. és Eszter összenéztek, de nem mertek közelebb menni a feldühödött nőhöz, aki már eközben kezével verte a mosdókagylót.

Eszter gyors léptekkel rohant ki és kért segítséget. Legközelebb éppen a pszichológus szobája volt, aki mit sem sejtett a mellette történő eseményekről.

– Legyen szíves átjönni a fürdőbe, mert az egyik beteg dührohamot kapott!

Az ápolónő mindent hátrahagyva sietett a fürdőbe. Megdőbbenve állt meg a bejáratnál és nem tudta mire vélni a látottakat.

A fiús frizurás törpe a földön feküdt, meztelenül. Körülötte hatalmas víztócsa. T. a sarokban állt egy vödörrel.

– Mi történt itt? – kérdezte a pszichológus.

– Leöntöttem vízzel. – válaszolta T.

– De miért?

– Mert ordítózott, csapkodott és leöltözött pucérra, aztán meg nekem akart jönni. Én meg hát... itt állt a vödör tele vízzel...

– Nem tudja, mi okozta ezt a rohamot?

– Már honnan tudnám? Bejött és azt ordította, hogy benekulá, benekulá!

Az ápolóból hatalmas nevetés tört ki. Alig bírta abbahagyni.

– Maga meg mit nevet? Ez nem vicces! – szólt dühösen T.

– Tudja maga mit jelent, amit ez a szerencsétlen mondott?

– Nem, mert nem tudok románul.

– Azt, hogy összecsinálom magam.

T. nem fogta fel az ápoló szavait.

– Nem érti? Azt jelenti, hogy bekakálok!

– Jó, és én mit tehettem volna ellene?

A nevelők lefelé vették útjukat az ebédlőbe. Kiállva a hosszú sort, megkapták reggelijüket. Vajas kenyeret szalámival és teával. A terem távolabbi sarkába vonultak elfogyasztani az ételt.

Eszter mögött egy magas nő állt meg. Tálcaját a földhöz vágta és ordítani kezdett. Eszter felpattant a székéről és szemben találta magát vele. Az óriás hadonászni kezdett, közben értelmetlen hangokat adott ki magából, majd a pofozás mozdulatait imitálta.

- Eszter, gyere onnan gyorsan! Szerintem a helyére ültél!
- Nem hogy megyek, rohanok! Már enni sem kell! Elegem van!
- Gyönyörű reggelünk van, ezek mind megvesztek...

A nap további része egészen jól telt, senkinek sem volt panasza, a betegek is nyugodtnak tűntek. T. és Eszter már csak jót nevettek a reggel történten. Kora este, mikor mindenki pihenőjét tartotta szobájában Pisti sírva lépett T.-hez.

- Veled meg mi történt?
- Semmi.
- A semmiért nem sírunk.
- A Madárijesztő megfenyegetett.
- Az meg ki?
- Hát az utcagyerek Madárijesztő.

Madárijesztő Kati volt, a romániai utcagyerek, vagyis utcafelölt. Tizenkét éves korában elvesztette szüleit, két testvérével együtt kerültek nevelőintézetbe. Többször szöktek meg onnan és éltek a hidak alatt. Látszott rajtuk, hogy nem félnek senkitől. Mindenki tudta róluk, hogy veszélyesek. Haja kócos és sárga színű volt, olyan, mint a seprű, ráadásul a feje tetejére gumizta, épp ezért lett ez a neve, Madárijesztő.

- Jóval kezdte ki, drágám! Miért fenyegetett meg?
- Hát mert...
- Hát? Ismerlek, ne hazudj!
- Mert azt mondtam neki, hogy angyal jött hozzám...

Pisti nagy mókamester, bárkinek bármikor mosolyt tud csalni az arcára, de most nem jó emberrel viccelt.

- Mivel fenyegetett meg?
 - Azt mondta, hogy... hogy, behívja a barátját és az majd éjszaka... elvágja a torkomat... Fel is hívta telefonon...
 - Micsoda? Na gyere velem máris!
 - Kati! – hallatszott messzire T. hangja. – Kati! Hol vagy?
- Kati a második emeleti folyosó végén állt.

- Mi van?
- Mit fenyegetsz te egy gyereket? Halljam!
- Hát ő megsértett engem, és mondtam, hogy ezt megbánja. – majd lassan egy kést húzott elő a zsebéből.

T.-nek elborult az agya a bicska láttán, dühösen kapta el a lány blúzáját és a falhoz nyomta.

– Ez itt nem az utca, drága gyermekem! Megtanulhatnád már! Ha még egyszer meghallom, hogy te vagy valamelyik testvéred az én gyerekeimet fenyegeted – T. egészen Kati füléhez hajolt s úgy súgta tovább – kibelezlek és felakasztalak az első fára. Megértetted? Add ide azt a kést!

- Igen. – rebegette Kati, rémült hangon.
- Pisti, máris bocsánatot kérni!

T.-ben tombolt az adrenalin. Féltette a gyerekeket, mert tudta, hogy a csellengők veszélyesek, és persze, Pistit is ismerte, akinek olyan nagy szája volt, hogy egy szót nem tudott elhallgatni. Tudta, hogy amit tett és mondott, nem helyes, de az ilyen emberekkel csak a saját nyelvükön lehet beszélni.

– Pisti, te meg vegyél vissza magadból, mert túl hosszú a nyelved, meg is érteném, ha egyszer valaki felpofozna. Vacsoraíg szobafogság. Indulj.

- De T. néni, én nem, nem....
- Elég! Azt mondtam, szobafogság.

A fiúnak az a másfél órányi büntetés egy egész életnek tűnt. Nem találta a helyét, hiszen egy örökmozgó, hiperaktív gyermek volt. T. telibe talált ezzel a büntetéssel.

Vacsora után próbálni kellett a csütörtöki és pénteki fellépésekre. A földszint eldugott részén fogtak hozzá a próbához, s rövid időn belül körbevették őket az érdeklődő fülek és szemek. Marika néni úgy döntött, hogy nem folytatják tovább a próbát, mert így, hogy mindenki hallgatja és nézi, pénteken nem lesz érdekes.

Egészen késő este lett, amikor T. leült a fiúkkal beszélni.

- Pisti, remélem átgondoltad, hogyan fogsz ezután viselkedni. Krisz figyelmesen hallgatott, nem értett a beszélgetésből semmit.
- Igen T. néni. Igaza van.
- Mi történt, Pisti?
- Összevesztem a Madárijesztővel, aki megfenyegetett.
- Én meg, látod, összebarátkoztam Pukival, meg Se fiú, se lány, hanem egy kutyával.
- Azok meg kik? – érdeklődött T. – és nincs nekik rendes nevük?
- Hát Madárijesztő testvérei, és biztos van rendes nevük, de nem mondták meg.
- Ezt meg hogy érted?
- Kérdeztem én, de nem válaszoltak. A kopasztól kérdeztem, hogy fiú? Azt mondta, nem. Kérdeztem, lány? Azt mondta nem. Azután megkérdeztem, hogy mi, erre azt mondta, kutya. Hát így lett: Se fiú, se lány, hanem egy kutya.

- Jaj, Krisz, de gonosz vagy. És a másik?
 - Na, azt ő mondta, hogy hívjam Pukinak.
- Mindhárman sokáig nevettek még a neveken.
- Hajnali három is elmúlt, mikor T. halk beszélgetésre lett figyelmes.
- Krisz...Krisz... fenn vagy?
 - Fenn. Megyünk?
 - Igen, csak T. nénit fel ne ébresszük...
 - Miért nem kellene engem felébreszteni?
- Csend.
- Fiúk, kérdeztem valamit!
 - Hát, az úgy van, hogy meg akarjuk viccelni a lányokat.
 - Mivel?
 - Fogkrémmel.
 - Megyek én is.
 - Tényleg?
 - Igen, kapcsoljátok fel a lámpát.

A három éjszakai portyázó lábujjhegyen indult az emeletre. Az összes kilincset bekenték, nem kímélték a fiúk szobáját sem, T. figyelmeztette őket, ha a sajátjuk kimarad, az feltűnő lesz és rá fognak jönni, ki volt a tettes. Krisz jó adag zöld-fehér krémet nyomott az ajtó fogantyújára, majd jóízűen, nevetve feküdt le aludni.

CSÜTÖRTÖK

– Ki volt az a nyavalyás, aki összekent mindent? – hallatszott át a szoba falán a Papfiú dühöngése.

A fiúk hangosan kuncogtak a paplan alatt. Krisz kiszállt az ágyból, előkereste törölközőjét, kinyitotta az ajtót, majd szándékosan belenyúlt a ragacos masszába. Hátra nézett, kacsintott, majd hangosan megszólalt:

- Mi ez? Ki kente be a kilincset?
- Pisti eközben már könnyeit alig bírta visszatartani, annyira nevetett.
- Zárd már be az ajtót! – szólt T. a fiúra.
- A fiúk beszélgetését az üres folyosó egészen hallhatóvá tette.
- A ti ajtókat is bekenték?
 - Igen, biztos a lányok voltak.

A reggelinél mindenki gyanakvó szemmel vizslatta a másikat. A gyerekek próbálták kitalálni, ki is követhette el az éjszakai gaztettet. A két fiú a pókerarcot felvéve boncolgatta az esélyes elkövetők kilétét, majd egyöntetűen megállapították, hogy ilyenre csak az utcagyerekek képesek. T. figyelmesen hallgatott, majd Pisti fülébe súgta:

– Csak óvatosan a bajkeveréssel, be kellesz vallanotok, hogy mi voltunk. Nem hazudhatunk örökké.

Madárijesztő és Se fiú, se lány, hanem egy kutya hangos nevetéssel léptek be az ebédlőbe. Pistire néztek, majd még hangosabban folytatták a röhögést. Miután mindenki végzett a reggelivel a fiúk visszavitték az edényeket a pulthoz. A hátuk mögött Madárijesztő állt, odahajolt hozzájuk és valamit mondott. T. csak figyelt. A fiúk mosolygva bólogattak, majd együtt távoztak a teremből.

Az internátus aulájában gitárszó hallatszott.

A gyerekek egész délután gyakoroltak az esti fellépésre. Öt óra körül a sereg elindult Szatmárnémeti utcáin, egyenesen a Hám János Teológiai központ felé. Mindenki készülődött, Lacika, a legjobb barát nagyon izgult. Krisz odaszaladt hozzá, megölelte, majd halkán annyit mondott, hogy minden rendben lesz. Lacika mosolygott, de folyamatosan a kezét tördelte.

Megérkeztek a vendégek, mindenki helyet foglalt. Felcsendült a begyakorolt táborinduló, majd a vásárosnaményiak álltak a közönség elé. Egy parasztcsalád életének pillanatképeit mutatták be, Lacika játszotta az apát, amikor a színpad elejére lépett, látszott rajta, hogy izzad. Nem kapott levegőt, majd mint egy zsák, előre dőlt, arccal a földre esett. Egész teste rángatózni kezdett, végtagjai kitekeredtek, szeme fennakadt, a szája habzott. Krisz felordított:

– Lacika meg fog halni! – és már hulltak is a könnycseppek a padlóra. T. eltakarta a fiú szemét és kivezette a teremből. A mentők gyorsan a helyszínre érkeztek, epilepsziás roham volt. Az előadás folytatódott.

Késő este volt, mire mindenki visszaérkezett az internátusba. Minden gyerek fáradt volt, csak Krisz nem tudott elaludni.

– T. néni! Megnézhetem Lacikát?

– Persze, a szobájában van, eredj nyugodtan.

A fiúcska fejét lehajtva sétált végig a folyosón. Bekopogott, kinyitotta az ajtót, majd döbbsen állt meg. Lacika az ágya tetején ült és jóízűen nevetett. Krisz nem értette a dolgot, hiszen néhány órával előtte barátja még a halálán volt.

– Megijedtél, cseppfiú? – kérdezte dadogva Lacika.

– Meg. Azt hittem... azt... hogy meg fogsz halni...

– Ne - ne-nem kell megrémülni. Beteg vagyok, ugyanúgy, mint ahogy itt mindenki.

– De mi nem!

– A-a-a-akkor nagyjából mindenki. Ti hátrányos helyzetűek vagytok, mi betegek. Én epilepsziás vagyok. Tudod, mi az?

– Nem.

– E-e-e-elmondjam?

– Kérlek.

– Ez egy idegrendszeri betegség, ami rohamokkal jár. Ezekre én nem is emlékszem. Akkor jönnek elő, ha nagyon ideges vagyok, vagy ha vibráló fénybe nézek. Volt olyan is, amikor csak úgy kitört rajtam. De nem halálos, nem kell félni.

– És meg lehet gyógyítani?

– Nem. Ezzel együtt kell élnem.

– Értem. És most már jól vagy?

– Igen, soha jobban. – mosolygott rá a fiúra.

– Akarod, hogy zenéljek nektek?

– Nagyon!

Krisz felpattant, és elrohant a gitárjáért. Lacika szobája lassan megtelt. Élettel, hanggal és gyerekekkel.

PÉNTEK

T. nyolc körül ébresztette a gyerekeket. Ma délben az előadások második fele az övék. Reggeli után egy gyors próba, majd következett a pakolás.

– Semmit ne felejtsetek itt. Amikor visszajövünk, ebédelünk és már csak a holminkat szedjük, mert indulnunk kell. Már most itt vannak a buszok.

– El sem búcsúzhatunk a többiektől? – kérdezte szemrehányóan Pistike.

– Azt azért még igen, de használjátok ki a maradék időt, ne akkor kelljen benneteket rángatni.

Tizenegy órakor felsorakozott a tábor, s elindultak a helyszínre. Most a kárpátaljai gyerekek izgultak, de miután a színpad közepén álltak, feloldódott bennük minden idegesség. Énekekkel kezdtek, majd egy rövid jelenetet mutattak be, ami Isten ígéjéről szólt. A végét megint csak dalokkal zárták. Hatalmas sikert arattak, hiszen néhányat az előadott dalokból már az egész csapat ismert, így közösen énekelhettek a közönséggel.

Délután két óra. Az ebédlő ünnepi díszbe öltözött. Közös imádkozás után mindenki csöndben evett. Küszködtek könnyekkel, búcsúval, soha viszont nem látható barátok gondolatával.

Három óra. A kárpátaljai gyerekek csoportja volt az első, amely útnak indult. Krisz és Lacika az út szélén állva búcsúzott egymástól.

– Krisz, azért a zene az kell, igaz?

– Az mindig kell. – mosolygott a fiú.

Két fehér színű, ukrán rendszámú mikrobusz parkolt az internátus előtt. Négy felnőtt és tizenegy gyerek pakolta be táskáit. Hatvanakárhány fiatal búcsúzott tőlük. Előttük két határátkelő és egy hosszabb, hazafelé vezető út.

